

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ЛІСОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Ключові слова: обліково-аналітичне забезпечення, облік, витрати, підприємство.

Одним із найважливіших завдань суб'єктів господарювання всіх галузей економіки в умовах ринку є максимізація прибутку та, відповідно, мінімізація витрат на виробництво та реалізацію продукції. Достовірна та своєчасна інформація про витрати підприємств, зокрема лісогосподарських, формується завдяки функції обліку та контролю, а виявлення резервів зменшення собівартості та кількісна оцінка витрат підприємства – за допомогою функції аналізу.

Управління діяльністю підприємств потребує надійної системи обліково-аналітичного забезпечення, спрямованої на формування відповідних інформаційних потоків та їх подальше використання в системах оцінки, планування, аналізу, моніторингу та контролю [5, с. 265]. Дослідженню обліково-аналітичного забезпечення підприємств присвячено наукові праці багатьох українських вчених, зокрема такі, як Бутинець Ф. Ф., Верига Ю. А., Войнаренко М. П., Голлов С. Ф., Кіндрацька Л. М., Кірейцев Г. Г., Кужельний М. В., Кузьмінський Ю. А., Линник В. Г., Мних Є. В., Нападовська Л. В., Пушкар М. С., Савченко В. Я., Сопко В. В., Хом'як Р. Л. та ін.

В економічній літературі існують різні підходи до тлумачення поняття «обліково-аналітичне забезпечення». Так, за визначенням Вольської В.В., обліково-аналітичне забезпечення є сукупністю процесу збору, підготовки, реєстрації та подання облікової інформації підприємств залежно від законодавчо встановленої системи бухгалтерського обліку та здійснюваної на основі цієї інформації поглибленого аналізу з використанням певних методів і прийомів [3, с. 86]. Юзва Р.П. зазначає, що обліково-аналітичне забезпечення є «сукупністю обліково-аналітичних процесів, об'єднаних в обліково-аналітичну систему і спрямованих на задоволення інформаційних потреб користувачів шляхом перетворення первинної інформації в загальну відповідно до певних цілей, а також нормативно-правове, методичне, організаційне, програмне, математичне, технічне та ергономічне забезпечення» [5, с. 6]. Мулик Я.І. під обліково-аналітичним забезпеченням розуміє процес збору, підготовки, реєстрації та обробки обліково-аналітичної інформації та прийняття на її основі управлінських рішень, спрямованих на забезпечення захисту фінансових інтересів підприємства на всіх рівнях його фінансових відносин від впливу внутрішніх і зовнішніх загроз [4].

Єдиного підходу до формування обліково-аналітичного забезпечення управління витратами підприємств, у т.ч. лісогосподарських, який би повною мірою відображав та регламентував питання обліку і відображення у фінансовій звітності витрат на сьогодні немає. При цьому його основою є фінансова інформація, яка використовується при ухваленні стратегічних та поточних управлінських рішень. На основі фінансової інформації можна визначити показники, що впливають на витрати підприємства, які необхідні для формування системи моніторингу зовнішніх чинників макросередовища та внутрішніх чинників мікросередовища з метою підвищення ефективності прийнятих рішень в межах обліково-аналітичного забезпечення управління витратами підприємств. Це забезпечить не лише збір та оброблення інформації, а й прогнозування.

Не можемо не погодитись з Вольською В.В. [3, с. 87], яка вказує, що система управління витратами спрямована на вирішення таких завдань:

- контроль за ходом господарської діяльності підприємства;
- виявлення тенденцій зміни рівня, обсягу та структури витрат на обсяг виробництва та одиницю продукції;
- збір, аналіз інформації про витрати;
- нормування, планування витрат у розрізі виробничих підрозділів і видів продукції;
- пошук резервів економії ресурсів та оптимізації витрат.

Важливою в системі управління витратами є аналітична складова, яка через систему аналітичних розрахунків дозволяє виявити внутрішні резерви, спрогнозувати перспективи розвитку підприємства. Обліково-аналітична система не може повноцінно функціонувати без контролю.

Основними функціями обліково-аналітичного забезпечення системи управління підприємством, як стверджує Мулик Я. І. [2], є такі:

- 1) інформаційна – забезпечення системи управління інформацією про фінансово-господарську діяльність підприємства;
- 2) облікова – достовірне і повне відображення фактів господарської діяльності підприємств;
- 3) аналітична – аналіз фінансово-господарської діяльності підприємств на основі даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Обліково-аналітичне забезпечення на підприємстві повинно стимулювати інноваційні процеси, а також забезпечувати розроблення чи покращення внутрішньофірмових стандартів якості. Для цього необхідно, щоб у процесі обліково-аналітичного забезпечення брали участь не лише вище керівництво, а й керівники середньої ланки, оскільки саме вони мають більш точну інформацію про наявні в їх підрозділах резерви, можливості і перспективи розвитку.

Ступінь деталізації та обсяг інформації, яку формується системою обліково-аналітичного забезпечення, також повинні визначатися завданнями управління. Для кожного відділу, куди надається інформація, має бути визначено своє коло фінансових та нефінансових показників, що потрібно для впорядкованості інформаційних потоків. Система обліково-аналітичного забезпечення управління витратами підприємства має бути доволі гнучкою. Гнучкість в управлінні, здатність і вміння швидко трансформуватися, не упустити нові можливості, які відкриваються нововведеннями та вимогами ринку, сьогодні набувають більшої важливості, ніж пряма економія витрат.

Таким чином, система обліково-аналітичного забезпечення управління витратами підприємства повинна бути спрямована на задоволення інформаційних потреб користувачів фінансової звітності стосовно достовірної, оперативної та достатньої інформації.

Список використаних джерел: 1. Вольська В. В. Методичні підходи до обліково-аналітичного забезпечення та аудиту управлінської діяльності аграрних підприємств. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2012. Вип. 3 (24). С. 83-88. 2. Мулик Я. І. Формування системи обліково-аналітичного забезпечення фінансової безпеки аграрних підприємств. *Ефективна економіка*. 2014. №10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2014_10_28. 3. Прядко В. В. Обліково-аналітичне забезпечення управління витратами. *Економічний аналіз*. Тернопіль, 2018. Том 28. № 4. С. 265-270. 4. Юзва Р. П. Обліково-аналітичне забезпечення управління діяльністю підприємств спиртової промисловості: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата екон. наук: спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит». Тернопіль, 2011. 20 с.

УДК 657

Юрченко О. А., канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ, Україна

КОНСЕРВАЦІЯ ОБ'ЄКТІВ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ: НЮАНСИ ОБЛІКУ ТА ЗВІТУВАННЯ

Ключові слова: консервація, основні засоби, документальне оформлення, облік

Деякі вітчизняні компанії були змушені призупинити діяльність на тлі тотальної війни між росією та Україною. Це стосується юридичних осіб, які знаходяться в зоні тимчасової окупації та прилеглих до неї територіях, а також підприємств, які евакуйовані за кордон або переміщують виробництво в безпечніші райони України. У зв'язку з цим виникли проблеми щодо експлуатації основних засобів, яких нема як перемістити, у зв'язку з чим їх використання є неможливим або недоцільним. Виходячи з цього, актуальності набирає консервація основних засобів.